

Ylen kysely puoluejohtajille ilmastopolitiikasta, helmikuu 2019

Puolueiden puheenjohtajien vastaukset ja perustelut

Suomen tulee leikata omia päästöjään vähintään 55% vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna, vaikka EU-maat eivät pääsisi tästä yhdessä sopuun.

Kyllä (4 kpl)

Sanna Marin, SDP

Uusimman tieteellisen tiedon valossa on selvää, että päästötavoitteita on kiristettävä ja päästöjä on vähennettävä arvioitua nopeammalla aikataululla, mikäli aiomme rajoittaa ilmaston lämpenemisen 1,5 asteeseen. SDP:n tavoitteena on hiilineutraali Suomi vuoteen 2035 mennessä ja selvästi hiilinegatiivinen yhteiskunta vuosisadan puoleenväliin mennessä. Suomen ja Euroopan unionin päästövähennystavoitteita vuodelle 2030 on kiristettävä. Esimerkiksi EU:n päästökauppajärjestelmän kehittämiseen on vaikutettava aktiivisesti siten, että päästoikeuksien hinta ohjaa tehokkaasti ja nopeasti päästöjen vähentämiseen. Tulevalla puheenjohtajakaudella on Suomen johdolla yhdessä muiden ilmastopolitiikassa edistyksellisten maiden kanssa avattava keskustelu EU:n ilmastotavoitteiden päivittämisestä vuosille 2030, 2040 ja 2050 sekä uusien tavoitteiden vaatimista toimenpiteistä.

Pekka Haavisto, vihreät

Jotta ilmastomuutos saadaan pysäytettyä 1,5 asteeseen, Suomen on välttämätöntä leikata päästöjään 60 % vuoteen 2030 mennessä. Korkean teknologian ja korkeasti koulutettujen osaajien maana Suomi voi näyttää muille maille suuntaa ja samalla myös hyötyä tiukoista ja määrätietoisista ilmastotavoitteista, jotka kannustavat yrityksiä siirtymään kohti puhtaita innovaatioita, joille on runsaasti kysyntää maailmalla.

Ilmasto- ja ympäristöteknologia voi luoda Suomeen uusia työpaikkoja ja lisätä Suomen vientiä. Uuden teknologian käyttöönotto tulee nähdä mahdollisuutena.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Tärkeintä ovat globaalit ja EU-tason päätökset, mutta mikäli kansainvälinen yhteisö ei pysty tekemään tarvittavia päätöksiä, tulee Suomen toimia suunnannäyttäjänä ja tehdä kunnianhimoista ja oikeudenmukaista ilmastopolitiikkaa. Tärkeintä on saada hiilidioksidin kokonaismäärä ilmakehässä laskuun, eli päästöjen vähentämisen lisäksi tulee vahvistaa hiilinieluja. Kunnianhimoiset kansalliset toimet synnyttävät myös painetta kunnianhimoisiin

toimiin myös kv-tasolla.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Suomen pitää olla edelläkävijä ja aktiivisesti myös kansainvälisesti ajaa kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa. Kaikilla mailla on yhteinen vastuu ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Ei (5 kpl)

Petteri Orpo, kokoomus

Kokoomus on sitoutunut EU:n päästötavoitteen kiristämiseen 55 prosenttiin painottaen päästökauppaa. Noin puolet Suomen päästöistä kuuluvat EU:n päästökaupan piiriin. Päästökauppa perustuu ajatukselle, että EU-tason tavoitteeseen päästään mutta ei erikseen määrätä, missä maassa päästövähennykset tapahtuvat. Tämän takia Suomen ei ole tarkoituksenmukaista asettaa erillistä kansallista päästövähennystavoitetta vuodelle 2030. Kansallisesti on luotava ohjaukeinoit, joilla varmistetaan että energiantuotannon fossiilisten polttoaineiden käyttö päättyy vuoteen 2040 mennessä, mikäli päästökauppa ei tähän tarpeeksi vahvasti ohjaisi.

Juha Sipilä, keskusta

Suomen pitää olla edelläkävijä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Etenkin teknologiaa kehittämällä voimme vaikuttaa kokoamme enemmän. Kahdeksan eduskuntapuoluetta päätti ennen joulua yhteisistä ilmastopolitiikan tavoitteista. Yhteisen linjauksen mukaan Euroopan unionin ja Suomen ilmastopolitiikkaa uudistetaan siten, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Ilmakehä on meille yhteinen. EU:n ilmastolainsäädännön puitteissa olemme sitoutuneet unionin yhteiseen tavoitteeseen vähentää koko EU:n päästöjä 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Keskustan mielestä EU:n yhteinen 2030 päästövähennystavoite tulee nostaa 55 prosenttiin. Lisätoimet tulisi painottaa päästökauppasektorille. Samaan aikaan päästökaupan ohjauksivaikutusta kohti ilmastoystävällisiä investointeja tulee vahvistaa. Näin saavutetaan kustannustehokkaita päästövähennyksiä koko EU:n alueella.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Suomi on vuodesta 1990 leikannut päästöjään kaksi kertaa enemmän kuin EU-maat keskimäärin. Suomi ei pysty yksin pelastamaan maailmaa, mutta se pystyy liian kunnianhimoisilla kansallisilla tavoitteilla kuristamaan oman teollisuutensa hengiltä ja nostamaan liikkumis- ja lämmityskustannukset sietämättömiksi.

Sari Essayah, kristilliset

Kahdeksan eduskuntapuolueen yhteinen tavoite lähti EU:n tavoitteesta hiilineutraaliuden saavuttamiseksi vuosisadan puoliväliin mennessä, jonka edellytyksenä on päästövähennystavoitteen tiukentaminen 55 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä vuoteen 1990 verrattuna. Suomi tekee tavoitteen eteen oman osansa, mutta pelkästään Suomen päästöjen vähentämisellä ei ole suuressa mittakaavassa merkitystä, ellei muita maita saada tavoitteen taakse.

Sampo Terho, siniset

Ratkaisut ilmastonmuutoksen torjumiseksi on saatava aikaan kansainvälisellä tasolla. Kahdeksan eduskuntapuoluetta, Siniset mukaan lukien, on sitoutunut ajamaan 55 prosentin yhteistä tavoitetta EU:ssa. Suomen yksipuoliset toimet eivät vaikuttaisi ilmastoon millään tavalla, mutta haittaisivat kilpailukykyämme, jos muut EU-maat eivät toimisi samoin.

En osaa sanoa (0 kpl)

Päästövähennysten saavuttamiseksi tehtävien veronkorotusten tuloeroja kasvattavat vaikutukset tulee korvata pienituloisille kohdennetuilla veronkevennyksillä tai tulonsiirroilla.

Kyllä (8 kpl)

Sanna Marin, SDP

SDP:lle on tärkeää, että ilmastotoimet tehdään sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla, eikä niiden laskua maksateta pienituloisilla ja heikommassa asemassa olevilla. Jokaisella pitää olla mahdollisuus osallistua vähähiilisen yhteiskunnan rakentamiseen tuloista, varallisuudesta ja asuinpaikasta riippumatta.

Petteri Orpo, kokoomus

Ilmastonmuutoksen vastaisia toimia ei saa maksattaa pienituloisilla. Meidän päättäjien täytyy kyetä tekemään sellaisia ratkaisuja erityisesti energiantuotannossa ja liikenteessä, että yksittäisen kotitalouden kustannukset eivät päästövähennysten takia nouse kohtuuttomiksi. Energiantuotannossa täytyy päästä eroon fossiilisista polttoaineista. Pienituloisia kotitalouksia voitaisiin tukea erityisesti energiaremonteissa, joilla öljylämmitteisiin taloihin vaihdettaisiin lämpöpumppu.

Juha Sipilä, keskusta

Ilmastomuutokset torjuminen edellyttää muutoksia kaikkialla yhteiskunnassa. Näin suuret muutokset eivät ole koskaan helppoja ja ne tulee toteuttaa sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Ilmastotoimien aiheuttamat kustannukset eivät saa koitua kohtuuttomiksi kenellekään.

Pekka Haavisto, vihreät

Ilmastomuutoksen torjunnan kustannuksia ei pidä sysätä köyhimpien maksettavaksi - ei kotimaassa eikä maailmalla. Ympäristöverot osuvat saman suuruisina kaikkiin ihmisiin, joten on välttämätöntä että pienituloisia tuetaan esimerkiksi sosiaaliturvaa parantamalla, erilaisilla hankintatuilla tai muilla tulonsiirroilla.

Ilmastomuutoksen torjunta onnistuu vain jos pidämme kaikki mukana. Muutoksen kohti ympäristöystävällistä Suomea tulee olla reilu ja oikeudenmukainen kaikille.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Ilmastopolitiikka ei ole irrallaan muusta politiikasta. Vasemmistoliitto on sitoutunut tekemään tuloeroja kaventavaa vero- ja talouspolitiikkaa. Jos tehdään korotuksia esimerkiksi haittaveroihin ympäristösyistä, täytyy nämä kompensoida pienituloisille. Suurituloiset aiheuttavat enemmän ilmastopäästöjä ja heillä on myös parempi maksukyky kantaa vastuuta päästövähennystoimista. Suomen tulisi tehdä oikeudenmukaisen siirtymän ohjelma, jossa tarkastellaan, mitkä alat ja alueet tarvitsevat erityistä ilmastomuutostukea.

Sari Essayah, kristilliset

Kokonaisuutena tulee huolehtia siitä, etteivät energia- ja ilmastopoliittiset toimet jakaudu epäoikeudenmukaisesti eri tuloluokkiin, mutta sosiaali- ja ilmastopolitiikka tulee kuitenkin pitää erillään toisistaan.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Siirtymisessä ilmastoystävällisempään yhteiskuntaan pitää ottaa huomioon heidät joille vaikutukset ovat suurimmat. Tulee kuitenkin selvittää miten tämä tehdään parhaalla tavalla.

Sampo Terho, siniset

Jos veronkorotuksia tehdään, niin vähävaraisia ei voi laittaa ilmastomuutoksen torjunnan maksumiehiksi, vaan sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta tulee huolehtia.

Ei (1 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Pienituloisiin kohdistuvia veronkiristyksiä, kuten polttoaine- ja sähköveron korotuksia, ei tule tehdä lainkaan. Päinvastoin näitä veroja tulee leikata.

En osaa sanoa (0 kpl)

Fossiilisten lämmitys- ja liikennepolttoaineiden verotusta on korotettava selvästi seuraavalla hallituskaudella.

Kyllä (2 kpl)

Pekka Haavisto, vihreät

Fossiilisten polttoaineiden käytöstä on luovuttava viimeistään 2030-luvun aikana. Yhtenä ohjauskeinona voidaan käyttää polttoaineverotusta. Dieselin verotuesta voidaan luopua nopeastikin, mikä nostaa dieselin verotusta. On järkevää verottaa kulutuksesta, joten dieselin käyttövoimavero voitaisiin poistaa. Liikenteen verotusta on uudistettava kokonaisuutena, johon kuuluvat auto- ja ajoneuvoverot, polttoaineverotus ja mahdolliset tienkäyttömaksut. Lämmityspolttoöljyn verotusta voidaan maltillisesti kiristää, jolloin maalämmön kilpailukyky paranee edelleen.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Fossiilisista polttoaineista on päästävä eroon, ja siinä taloudelliset ohjauskeinot ovat tärkeässä roolissa. Samalla kun lämmitys- ja liikennepolttoaineiden verotusta korotetaan, tulee huolehtia siitä, että esimerkiksi öljykattilasta luopumiseen tarjottaisiin energiaremonttitukea sosiaalisin ja alueellisin perustein, ja että oman auton muuntamiseen biokaasulla kulkeväksi voi saada tukea.

Ei (6 kpl)

Petteri Orpo, kokoomus

Energiantuotannon osalta turpeen käyttö tulisi päättyä vuonna 2035 ja muiden fossiilisten polttoaineiden laajamittainen voimalaitoskäyttö tulisi päättyä vuonna 2040. Tämä tulisi toteuttaa lähtökohtaisesti päästökaupan kiristyksellä tai pitkäjänteisellä ja asteittaisella

lämmityspolttoaineiden verojen korotuksella. Lisäksi yksi vaikuttavimpia energiatehokkuustoimia olisi, että rakennusten öljylämmityksestä siirryttäisiin lämpöpumppeihin.

Liikenteessä fossiilisia polttoaineita on vähennettävä merkittävästi vuoteen 2040 mennessä, mutta liikennepolttoaineiden verotusta täytyy tarkastella omana kokonaisuutenaan. Pääasiallinen keino liikenteen päästöjen vähentämisessä tulee olla se, että viimeistään 2030-luvulla sähköä tai biokaasua käyttävän ajoneuvon tulisi olla suomalaiselle fossiilista polttoainetta käyttävää autoa kilpailukykyisempi vaihtoehto. Käyttövoimavero tulisi poistaa kaasu- ja sähköautoilta. Auton muuntamista kaasuautoksi tulisi tukea määräraikaisesti konversiotuella.

Juha Sipilä, keskusta

Tällä hetkellä liikenne- ja lämmityspolttoaineiden verotus ja siitä johtuen hinnat ovat korkealla tasolla Suomessa. Verotus perustuu niiden energiasisältöön ja hiilidioksidipäästöihin.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Suomessa on voitava elää ja liikkua myös tulevaisuudessa. Suomessa on tutkitusti maailman puhtain ulkoilma, ja Suomen osuus maailman päästöistä on runsaan promillen luokkaa.

Sari Essayah, kristilliset

Merkittävillä korotuksilla lämmitys- ja liikennepolttoaineisiin olisi suuria vaikutuksia pienituloisten arkeen ja aluepoliittisesti se vääristäisi yhdenvertaisuutta. Päästötavoitteisiin tulee pyrkiä suosimalla vähäpäästöisiä tai päästöttömiä liikennemuotoja ja ajoneuvoja. Energiantuotannon tekninen kehitys ja uusiutuvan energian lisääminen ja energian säästö ovat avainasemassa päästöjen vähentämisessä.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Haluaisimme, että siirtyminen fossiilisista uusiutuviin polttoaineisiin tapahtuisi porkkanan kautta kepin sijaan.

Sampo Terho, siniset

Verotusta ei pidä korottaa, koska se nostaisi asumisen ja liikenteen kustannuksia. Fossiilisten polttoaineiden käyttöä vähennetään lisäämällä ydinvoimaa ja panostamalla uusiutuvan energian kehittämiseen.

En osaa sanoa (1 kpl)

Sanna Marin, SDP

Seuraavan hallituksen on luotava selkeä suunnitelma fossiilisista polttoaineista luopumiseksi siirtymäaikojen avulla. Verotus on keskeinen ohjauskeino siirryttäessä vähähiiliseen yhteiskuntaan. Polttoaineiden verotuksen osalta on kuitenkin huomioitava, että eduskunta on juuri päättänyt tiukentaa biopolttoaineiden sekoite- ja jakelovelvoitetta asteittain 2020-luvun aikana. Samalla lämmityspolttoaineet ovat tulossa velvoitteen piiriin. Nämä muutokset nostavat jo polttoaineiden hintaa, mikä on huomioitava uusissa päätöksissä. Ilmastopolitiikan on oltava sosiaalisesti oikeudenmukaista. SDP:n mielestä biopolttoaineen sekoite- ja jakelovelvoitetta on arvioitava lähivuosina ottaen huomioon teknologian kehitys, polttoaineiden hintakehitys, vaikutukset raaka-ainemarkkinoihin sekä päästövähennystavoitteet.

Pohjoismaista muun muassa Ruotsi aikoo kieltää uusien bensa- ja dieselkäyttöisten henkilöautojen myynnin vuonna 2030. Suomen pitää toimia samoin.

Kyllä (2 kpl)

Pekka Haavisto, vihreät

Suomen ilmastopäästöistä noin viidennes tulee liikenteestä. Tämän vuoksi on tärkeää, että henkilöautokannassa pyritään suosimaan sähkö- ja hybridautoja sekä biokaasun käyttöä. Latausverkostoa on kehitettävä määrätietoisesti. Ensimmäisenä askeleena tulee työsuhdeautokanta muuttua ympäristöystävälliseksi. Tätä kautta myös käytettyjen autojen markkinoille tulee enemmän ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja. Nykyisiä polttomootoriautoja voidaan muuttaa biokaasulle. Biokaasun jakeluverkko tulee olla koko maan kattava.

Kestävästi tuotettuja biopolttoaineita on saatavissa vain rajallinen määrä ja se tulee varata pääasiassa raskaaseen liikenteeseen, jossa sähköistäminen ei ole ainakaan vielä mahdollista.

EU-tasolla on ajettava ratkaisuja, joilla eurooppalainen autoteollisuus siirtyy tuottamaan ympäristöystävällisiä ajoneuvoja nopeasti.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Vasemmistoliitto on ehdottanut, että kieltö tulisi voimaan 2030-luvulla.

Ei (5 kpl)

Petteri Orpo, kokoomus

Koska Suomi on osa EU:n sisämarkkinaa, kiello olisi hyödytön. Vaikka Suomi asettaisi tällaisen kiellon, suomalaiset voisivat silti ostaa uusia bensa- ja dieselkäyttöisiä autoja muista EU-jäsenvaltioista, joissa niiden myyminen on sallittua. Jos sähköautojen hinnat kehittyvät ennusteiden mukaisesti, suurin osa uusista autoista vuonna 2030 tulee olemaan joka tapauksessa sähkö- tai muita vähäpäästöisiä autoja.

Työsuhdeautojen verotusarvo tulisi porrastaa jyrkästi päästöjen mukaan. Työsuhdeautoihin vaikuttamalla voidaan muuttaa merkittävästi Suomeen uusina rekisteröitävien autojen ominaisuuksia ja saada uuden tekniikan autoja muutamassa vuodessa käytettyjen autojen markkinoille.

Juha Sipilä, keskusta

Fossiilisista polttoaineista on siirryttävä kohti uusiutuvaa energiaa. Täyskieltoa ei kuitenkaan tarvita, koska nykyisten fossiilisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen muuttaminen etanoli- tai kaasukäyttöisiksi on helppo ja edullinen tapa vähentää liikenteen päästöjä. Se on myös nopeampi koska muunnostyö voidaan tehdä edullisesti jo nykyiseen ajoneuvokantaan. Sähköautojen korkea hinta sekä akkuteknologiaan liittyvät ongelmat ovat todennäköisesti vielä kauan niiden hankintaa haittaavia tekijöitä. Lisäksi on hyvä muistaa, että liikenteen päästöjen vähentämisessä mikään yksittäinen keino ei riitä. Siksi tarvitaan yli vaalikausien ulottuva parlamentaarisesti sovittu ohjelma, joka sisältää useita ratkaisuja.

Jussi Halla-Aho, perussuomalaiset

Bensiini- ja dieselautojen myynnin kieltäminen tällä aikataululla tekisi suuren osan Suomesta asumiskelvottomaksi ja autoilusta paremman väen etuoikeuden. Tavallisten ihmisten on voitava liikkua myös maaseudulla.

Sari Essayah, kristilliset

Autokannan uusiutuminen on hitaampi prosessi, jossa tulee huomioida myös raskaan kuljetuskaluston uusiutumisen aikajänne. Mikäli vanhoja autoja ei ole tarkoitus romuttaa, siirtyvät nämä päästöineen muihin maihin eli globaalisti ei tapahdu alenemista. Myöskin uusien autojen saaminen nopealla tahdilla aiheuttaa runsaasti päästöjä ja luonnonvarojen lisäkäyttöä, mm. akkumateriaalien louhintaa ja metallien käyttöä.

Sampo Terho, siniset

Suomen ei missään tapauksessa pidä mennä Ruotsin holhoavalle linjalle. Autokantaa tulee uudistaa autoveron vaiheittaisella poistolla ja pysyvällä romutuspalkkiolla, koska uudet bensa- ja dieselautot ovat ympäristöystävällisempiä.

En osaa sanoa (2 kpl)

Sanna Marin, SDP

SDP ei sitoudu kieltoon vuonna 2030, mutta seuraavalla hallituskaudella tulee laatia aikataulu ja suunnitelma uusien myytävien polttomoottoriautojen kieltämiseksi henkilöliikenteessä ja biopolttoaineisiin siirtymiseksi raskaassa liikenteessä. Aikataulullisesti puhumme ennemmin vuoden 2030 jälkeisestä ajasta kuin lähivuosisista. Emme ole ajattelussamme yksin. Ranska ja Iso-Britannia ovat kieltämässä uusien polttomoottoriautojen myynnin vuonna 2040, Ruotsi ja Hollanti vuonna 2030 ja Norja jo vuonna 2025. Myös autonvalmistajien osalta kehitys kulkee kohti polttomoottoriautoista luopumista. Volkswagen-konserni aikoo luopua bensa- ja dieselmootoreista vuonna 2026, jolloin se saa markkinoille tällä hetkellä kehityksessä olevat moottoriversiot.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Liikenteen päästöjen vähentämiseksi meidän on muun muassa lisättävä vähäpäästöisten ja nollapäästöisten autojen osuutta autokannasta sekä hallitusti luopua polttomoottoriautoista. Verotuksen kautta voisi ohjata autokantaa niin, että sähköautojen osuutta lisätään, muun muassa kannustamalla yrityksiä siirtymään sähköautoihin. Tällä tavoin voidaan uudistaa koko Suomen autokanta, koska yritysautot tulevat kuluttujakauppaan noin kolmen vuoden käytön jälkeen ja tämä voisi vilkastuttaa käytettyjen sähköautojen kauppaa. Liikenne ja viestintäministeriön työryhmä esitti kieltämistä vuoteen 2035 mennessä, joten 2030 voi olla liian aikaista. Paljon riippuu teknisestä kehityksestä lähivuosina.

Suomen vanhan autokannan uudistamiseksi auto- ja ajoneuvoveron hiilidioksidipäästöihin perustuvaa porrastusta pitää jyrkentää erittäin rajusti ensi hallituskaudella.

Kyllä (6 kpl)

Sanna Marin, SDP

Autoiluun liittyvän verotuksen päästöporrastusta on kiristettävä jatkossakin ennustettavasti, eikä porrastusta pidä toteuttaa erittäin rajusti kuten kysymyksessä on muotoiltu. Auto- ja ajoneuvoveron päästöohjausta voidaan edelleen vahvistaa teknologian kehityksen myötä ja vähäpäästöisempien verotusta laskea muutoksen vauhdittamiseksi. Päästöporrastuksen jyrkentäminen edellyttää, että kohtuuhintaisia vaihtoehtoja on jatkossa tarjolla enemmän. SDP on esittänyt, että työsuhdeautoissa siirrytään tulevaisuudessa täyssähköautoihin ja lataushybrideihin. Tämä synnyttäisi Suomeen käytettyjen sähköautojen markkinan ja mahdollistaisi entistä useammalle vähäpäästöisen auton hankinnan. Tämä tarkoittaa, että vähäpäästöisten sähköautojen, hybridien sekä kaasua, bio- ja muita polttoaineita käyttävien autojen verotus laskisi ja siirtymää niihin voitaisiin tukea.

Petteri Orpo, kokoomus

Auton hankintahintojen tulisi laskea, jotta auton vaihtaminen vähäpäästöiseen olisi todellinen vaihtoehto tavalliselle suomalaiselle palkansaajalle. Poistaisin päästöttömien ja vähäpäästöisten autojen autoveron seuraavan vuosikymmenen aikana. Siirtäisin vastaavan verorasituksen ajoneuvoveroon niin, että keski- ja suuripäästöisten autojen käyttöä verotettaisiin enemmän. Verouudistus tulisi valmisteluun seuraavalla hallituskaudella.

Pekka Haavisto, vihreät

Ympäristöystävällisimmän valinnan tulisi olla aina myös edullisin. Verojen painopistettä on siirrettävä auton ostamisesta käytön suuntaan. Verotuksen pitäisi ohjata ostamaan vähäpäästöisiä ja nollapäästöisiä autoja.

Pidemmillä välimatkoilla ladattavat pistokehybridit ja biokaasuautot ovat hyvä vaihtoehto.

Kaupunkiliikenteessä sähköautot ovat hyvä vaihtoehto. Jotta niiden käyttö yleistyisi, niiltä voidaan poistaa auto- ja ajoneuvovero väliaikaisesti.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Autoilun verotuksen tulee ohjata entistäkin vahvemmin koko liikennejärjestelmän vähäpäästöisyyteen. Haluamme tehdä liikenteen verojen ja maksujen kokonaisuudistuksen, jossa verotus on päästöperustaista.

Sari Essayah, kristilliset

Porrastus tulee tehdä niin, että vähäpäästöiset ja päästöttömät autot tulee vapauttaa auto-, käyttövoima- ja ajoneuvoverosta asteittain kokonaan muiden säilyessä ennallaan.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Liikenne on yksi suurimmista päästölähteistä ja tarvitsemme tehokkaita toimenpiteitä päästöjen hillitsemiseksi. Suomen on pyrittävä eroon fossiilisista polttoaineista niin nopealla aikataululla kuin on mahdollista. Liikenteen suhteen LVM on tiekartassaan arvioinut, että Suomen on mahdollista poistaa kokonaan kotimaan liikenteen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt vuoteen 2045 mennessä.

Ei (3 kpl)

Juha Sipilä, keskusta

Keskustan keventäisi kestävien biopolttoaineiden verotusta. Näin tuetaan päästöohjausta olemassa olevassa autokannassa. Työsuhdeautojen verotusta on uudistettava tukemaan uusia vähäpäästöisiä käyttövoimaratkaisuja ja autokannan uusiutumista.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Autoveroa pitäisi laskea etenkin edullisimmassa hintaluokassa, koska autoilun kustannukset kuormittavat eniten pienituloisia. On myös huomioitava autojen elinkaaripäästöt. On parempi käyttää nykyinen autokanta elinikänsä päähän kuin korvata se nopeasti uusilla autoilla, joiden valmistaminen ei suinkaan ole päästötöntä.

Sampo Terho, siniset

Autoilun kokonaisverotusta tulee keventää. Porrastus ohjaa jo nyt hankkimaan vähäpäästöisiä autoja. Verotus pitäisi uudistaa kokonaisuudessaan siten, että entistä suurempi osuus autoilijoilta kerätyistä veroista kohdennetaan tiestön ylläpitoon. Liikenteen päästöjä tulee vähentää ennemmin porkkanan kuin kepin kautta.

En osaa sanoa (0 kpl)

Kansallisen metsästrategian mukainen hakkuutavoite on 80 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Tavoitteesta pitää tinkiä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Kyllä (2 kpl)

Pekka Haavisto, vihreät

Ilmastonmuutoksen torjunnassa hiilinielujen kasvattaminen on yhtä tärkeää kuin päästöjen vähentäminen. Kun hakkuumäärien kasvua rajoitetaan, hiilinielua saadaan kasvatettua nopeammin.

Samalla on kiinnitettävä huomiota niin peltomaan kuin metsämaankin kykyyn sitoa hiiltä. Ilmaston kannalta kestävä maatalous ja kestävä metsätalous on Suomen valtti tulevaisuudessa.

Jalostamalla metsäteollisuuden tuotteita pidemmälle, esimerkiksi suosimalla puurakentamista, myös hiilivarastoa voidaan kasvattaa. Tämäkin palvelee ilmastonmuutoksen pysäyttämistä.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Hakkuutaso on oltava kestävä niin ilmaston kuin luonnon monimuotoisuudenkin kannalta. Vasemmistoliitto perustaa metsäpolitiikkansa parhaalle käytössä olevalle tieteelliselle tiedolle. Sen mukaan hakkuiden nykyinen taso on vielä kestävä, mutta metsästrategian mukainen 80 miljoonaa heikentää hiilinielua ja vaarantaa luonnon monimuotoisuuden.

Ei (6 kpl)

Petteri Orpo, kokoomus

Hakkuutavoitteen tulee perustua tutkittuun tietoon kestävästä hakkuiden tasosta. Puuston kasvunäkymät ovat suotuisat ja metsiemme tilavuus kasvaa edelleen joka vuosi. Tästä näkökulmasta kansallisen metsästrategian mukainen hakkuutavoite on perusteltu. Metsien kasvusta pitää pitää huolta, jotta uusiutuvaa, kestävästi tuotettua raaka-ainetta on jatkossakin saatavilla.

On löydettävä tasapaino metsäteollisuudelle riittävän puuntarjonnan sekä kestävyystavoitteiden välillä. Tähän saakka olemme onnistuneet siinä hyvin ja uskon, että onnistumme myös jatkossa. Lisäksi pitää harkita keinoja metsäkadon vähentämiseksi sekä soiden nielujen ja maatalouden hiilensidonnan vahvistamiseksi. Toimet tulevan olemaan sekoitus taloudellisia kannustimia, rajoitteita ja informaatio-ohjausta. Yhtä tai kahta kaikkea ratkaisevaa keinoa ei ole.

Juha Sipilä, keskusta

Suomen metsät kasvavat paremmin kuin koskaan, noin 107 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Keskustan mielestä kansallisessa metsästrategiassa asetettu puunkäyttötavoite, 80 miljoonaa

kuutiometriä vuodessa, on sopiva ja kestävä taso. Hiilinieluja tulee kuitenkin vahvistaa pitkäjänteisesti metsittämällä uusia alueita ja ehkäisemällä metsäkatoa, vahvistamalla metsien kasvua entisestään kestävänsä metsänhoidon keinoin, kehittämällä maatalouden hiilensidontaa ja hillitsemällä turvemaiden päästöjä. Puun käyttöä lisätessä on tärkeää huolehtia myös metsäluonnon monimuotoisuudesta ja metsien virkistyskäytön edellytyksistä.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Suomen metsät kasvavat paljon enemmän kuin niitä hakataan. Hakkuita olisi varaa hieman lisätäkin.

Sari Essayah, kristilliset

Suomalainen kestävä metsänhoito pitää huolta hiilinieluista eli nuori, kasvava metsä sitoo parhaiten hiiltä. Lisäksi puun käyttötarkoitus mm. rakentamiseen ja muuhun pitkäkestoiseen hiilensidontaan parantaa hiilitasetta.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Hakkuuiden vuotuisen määrän on oltava kestävällä tasolla ja perustua tutkimukseen. Tärkeintä on, että hoidamme metsiämme parhaalla mahdollisella tavalla, jotta Suomessa olisi vahva hiilinielu.

Sampo Terho, siniset

Hakkuutavoite on kestävällä pohjalla. Suomen metsät kasvavat enemmän kuin niitä käytetään, ja tästä pidetään huolta myös jatkossa. Käytämme puuta esimerkiksi rakentamiseen ja muovituotteiden korvaamiseen, mikä on ilmastolle hyväksi. Suomalainen puurakentaminen ja metsäteollisuuden puunsaanti tulee turvata.

En osaa sanoa (1 kpl)

Sanna Marin, SDP

Tulevalla vaalikaudella on olennaista luoda Suomelle vaikuttava maankäyttösektorin nielupolitiikka. Hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035 tarkoittaa, että päästöjen ja hiilinielujen tulee tuolloin olla tasapainossa.

Siirtyminen hiilinegatiiviseen yhteiskuntaan tarkoittaa, että metsien ja maaperän pitää sitoa ja varastoida enemmän hiiltä kuin päästämme ilmakehään. Tämä edellyttää toimia, joilla kasvatetaan Suomen nettonielua.

Ilmaston ja ympäristön kannalta kestävänsä hakkuutaso määrittelyn tulee perustua luotettavaan ja ajantasaiseen tieteelliseen tietoon. Tavoitteena on, että hiilinielut kasvavat ja

luonnon monimuotoisuus turvataan samalla kun puuta käytetään entistä korkeamman jalostusasteen tuotteisiin. Metsäsektorin kestävyyttä tulee tarkastella nimenomaan hiilinielun koon kautta. Jos nielut kasvavat myös hakkuita voidaan maltillisesti lisätä. Hiilinielutavoite tulee ottaa sitovaksi osaksi kansallista ilmastostrategiaa kohti hiilineutraaliutta.

Valtiovallan on poliittisin toimin pyrittävä vähentämään punaisen lihan ja maitotuotteiden kulutusta Suomessa.

Kyllä (3 kpl)

Sanna Marin, SDP

Suomalaiset ratkaisevat kulutusvalintansa itse myös tulevaisuudessa. Eläinperäisten tuotteiden vähentäminen on avainasemassa ruuan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentämisessä. SDP on esittänyt arvonlisäveron uudistamista kestävää kehitystä tukevaksi, jotta ympäristö- ja ilmastoystävällisten tuotteiden valinta olisi helpompaa ja mahdollista useammille. Myös julkisilla hankinnoilla voidaan edistää niin ympäristöllisesti kuin sosiaalisesti kestävämpää kulutusta.

Pekka Haavisto, vihreät

Kasvispainotteisemman ravinnon ilmastopäästöt ovat pienemmät kuin eläinperäisen ruuan, ja lisäksi se on terveellisempää.

Sen vuoksi on tarpeen, että valtiolta ja kunnat edistävät mm. kouluissa ja laitoksissa kasvisruoan käyttöä. Kasvisruokapäivät kouluissa ovat tästä hyvä esimerkki.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Eläintuotanto aiheuttaa paljon ilmastopäästöjä. Siksi haluamme suosia joukkoruokailuissa, kuten kouluissa, työpaikoilla, sairaaloissa, kasvispainotteista lähiruokaa. Haluamme laatia kansallisen lihankulutuksen vähentämishjelman.

Ei (6 kpl)

Petteri Orpo, kokoomus

Kokoomuksessa arvostetaan ruokakulttuurin monimuotoisuutta, ruoan turvallisuutta sekä tuotantotapojen kestävyyttä ja eettisyyttä. Ihmisillä on vapaus valita lautasensa sisältö, mutta on kohtuullista, että ympäristön kuormittavuus näkyy ruoan hintalapussa. Kotimainen liha ja

maito on kuitenkin yleensä kestävämpi valinta ulkomaiseen nähden. On vältettävä yksipuolisia ratkaisuja ja toimittava siten, että kotimaisen ruoan kilpailukyky ulkomaiseen nähden säilyy tai paranee.

Juha Sipilä, keskusta

Luotamme ihmisten omiin valintoihin. Jo terveydellisistäkin syistä meidän tulisi syödä enemmän kasviksia ja kalaa. Ihmisille tulee antaa mahdollisimman paljon tietoa ruuan terveellisyydestä ja myös ilmastovaikutuksista. Terveiden ja ilmaston kannalta kestävä ruokavalio voidaan edistää muun muassa lisäämällä kasvis- ja kalavaihtoehtojen tarjontaa joukkoruokailuissa, kuten kouluissa ja työpaikoilla. Aivan kaikki kasvisruokakaan ei ole ilmasto- ja ympäristöystävällistä ja esimerkiksi suomalainen riistaliha on ympäristöystävällinen valinta. Suosimme kotimaassa tuotettua maailman puhtainta ruokaa, niin kasviksia, lihaa, kalaa, maitotuotteita kuin muitakin elintarvikkeita. Suomalainen liha on kestävämpää myös siksi, että meillä ei ole pulaa vedestä. Liha kuuluu tärkeänä osana monen suomalaisen ruokavalioon, emmekä halua sen kulutusta lähteä ylhäältä käsin voimakkaasti ohjaamaan.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Ihmisiä on syytä ohjata valistuksella syömään terveellisemmin. Kasvisten käyttöä voidaan pyrkiä lisäämään kohtuullistamalla niiden hintaan vaikuttavia veroja.

Sari Essayah, kristilliset

Ruokavalio on henkilökohtainen valinta, toki kasvisten ja vihannesten kulutusta voidaan kannustaa lisäämään. KD on esittänyt alv:n alennusta kasviksille ja vihanneksille terveysperusteella.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Tietoisuutta voi kuitenkin parantaa.

Sampo Terho, siniset

Kotimaisen, lähellä tuotetun lihan tai maitotuotteiden käytön rajoittaminen olisi hölmöläisten hommaa. Sen sijaan kasvisten verovapaus tulisi ottaa käyttöön. Lisää porkkanaa, ei keppiä.

En osaa sanoa (0 kpl)

Suomeen ei tule rakentaa uutta ydinvoimaa jo päätettyjen hankkeiden lisäksi (Olkiluoto 3 ja Fennovoima).

Kyllä (3 kpl)

Juha Sipilä, keskusta

Olemassa oleva ja suunnitteilla oleva ydinvoima on siirtymävaiheen ratkaisuna suomalaisen sähköntuotannon tärkeä hiilivapaa osa. Tulevaisuudessa ydinvoima tulee korvata muilla hiilivapailla energiamuodoilla. Jos suunnitteilla ja rakenteilla olevat ydinvoimalahankkeet toteutetaan, Suomeen ei tule tämän jälkeen rakentaa uutta ydinvoimaa.

Pekka Haavisto, vihreät

Ydinvoima ei tuo nopeita ratkaisuja ilmastopäästöjen vähentämiseen, koska sen rakentaminen on osoittautunut hitaaksi ja hankalaksi. Lisäksi ydinvoiman tuotantoketjuun liittyvät vaikeasti ratkaistavat ympäristökysymykset alkaen uraanikaivoksista ja päätyen korkeasti radioaktiivisten jätteiden pitkäaikaissäilytykseen.

Ydinvoima ei myöskään vaikeasti hallittavissa olevana teknologiana voi olla globaali ratkaisu ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Vihreiden energiavisiossa yhä suurempi osa energiasta tuotetaan uusiutuvalla energialla, mm. tuulella ja auringolla.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Ydinvoima on ilmaston kannalta päästötön energiantuotantomuoto. Kuitenkin siihen liittyy paljon muita ongelmia liittyen turvallisuuteen, polttoaineen hankintaan ja geopolitiikkaan. Ydinvoima on myös kallista ja sen rakentaminen niin hidasta, ettei siitä ole ratkaisemaan ilmastonmuutosta riittävän nopeasti. Tulevaisuudessa älykkäät sähköverkot ja hajautettu sähköntuotanto vähentävät tasaisen perusvoiman tarvetta.

Ei (4 kpl)

Petteri Orpo, kokoomus

Jotta Suomi saavuttaisi päästövähennystavoitteensa, tarvitsemme ydinvoimaa. On selvää, että ydinenergian käytön on oltava turvallista. Kaikki ydinvoimalupahakemukset tulee käsitellä. Jos rakennuslupa myönnetään, ydinvoimaa saa rakentaa.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Ydinvoima on ainoa realistinen tapa tuottaa kohtuuhintaista energiaa tarvittavissa määrin, etenkin jos päästöjä halutaan vähentää.

Sari Essayah, kristilliset

Energiayhtiöt tekevät rakentamispäätöksen markkinatilanteen mukaan; näillä näkymin uusien hankkeiden aloittaminen ei ole näköpiirissä. Pienydinvoiman käyttö mm. kaukolämpötuotantoon voi olla tulevaisuudessa teknisesti ja taloudellisesti mahdollista, joten kategorisesti ydinvoimaa ei voi sulkea pois.

Sampo Terho, siniset

Siniset kannattaa ydinvoiman lisäämistä, koska se on tehokkain tapa vähentää hiilidioksidipäästöjä. On ollut suuri vihreä virhe vastustaa vuosikymmeniä ydinvoimaa puhtaasti ideologisin perustein.

En osaa sanoa (2 kpl)

Sanna Marin, SDP

Asia tulee arvioida tapauskohtaisesti, mikäli uusia lupia haetaan.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Hiilivoiman lopettaminen vaatii meiltä investointeja uusiutuvaan energiaan, mutta meillä tulee myös olemaan ydinvoiman tarve. Mikäli kysymys Loviisan nykyisten reaktoriyksiköiden käyttöiän pidentämisestä tulee ajankohtaiseksi, tulisi tähän lähtökohtaisesti suhtautua myönteisesti.

Seuraavalla hallituskaudella on tehtävä päätös laista, jolla turpeen energiakäyttö kielletään vuoteen 2035 mennessä.

Kyllä (4 kpl)

Sanna Marin, SDP

Suomen tulee luopua asteittain fossiilisten polttoaineiden ja turpeen energiakäytöstä siirtymäaikaisten avulla. Tavoitteena on energiasektorin systeeminen muutos. Tämä tarkoittaa

parempaa lämmön talteenottoa ja varastointia, älykkäitä sähkö- ja lämpöverkkoja sekä vähäpäästöisten lämmitystapojen monipuolista yhdistelmää.

Petteri Orpo, kokoomus

Kokoomuksen tavoite on, että fossiilisten polttoaineiden merkittävä käyttö voimalaitoksissa päättyy vuoteen 2040 mennessä ja turpeen osalta vuoteen 2035 mennessä. Ensisijaisena ohjauskeinona on oltava EU:n päästökauppa, jonka kiristämistä Kokoomus ajaa. Kansallisesti on myös tehtävä pitkäjänteinen vero-ohjelma, jolla fossiilisten lämmityspolttoaineiden veroja nostetaan asteittain ja turpeen verotus tuodaan vähitellen muiden polttoaineiden tasolle. Mikäli vaikuttaisi, että näillä ohjauskeinoilla ei turpeen käyttö pääty vuoteen 2035 mennessä, on turpeen käytön lopettamisesta säädettävä lailla.

Pekka Haavisto, vihreät

Turve on jopa kivihiiltä saastuttavampi polttoaine, jonka käyttö pilaa myös vesistöjämme. Turpeen poltto ja uusien turpeenkaivualueiden avaaminen tulee kieltää jo vuoteen 2025 mennessä.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Turpeen energiakäyttö todennäköisesti loppuu taloudellisten ohjauskeinojen kuten päästökaupan ja verotuen alentamisen myötä. Mikäli näin ei käy, tulee turpeen energiakäyttö kieltää lailla niin että se loppuu viimeistään 2030-luvun alussa.

Ei (5 kpl)

Juha Sipilä, keskusta

Keskusta kannattaa kaikkien eduskuntapuolueiden hyväksymän parlamentaarisen energia- ja ilmastokomitean mietinnön (2014) mukaisesti kiireellisimpänä fossiilisista tuontipolttoaineista luopumista, jonka jälkeen luovutaan asteittain energiaturpeen käytöstä. Turvetta poltetaan tällä hetkellä pääosin metsähakkeen seospolttoaineena, jolloin turpeen markkinahinta määrää paljonko sitä poltetaan tai poltetaanko sitä ollenkaan. Turve on päästökaupan alainen polttoaine, jolloin sen markkinahinta määräytyy päästöoikeuden hinnan mukaan. Nykyisellä päästöoikeuden hinnan kehityksellä turpeen energiakäyttö tulee katoamaan markkinaehtoisesti 2030-luvun aikana ja se tulee korvautumaan metsähakkeella. Turveteollisuus uusiutuu kovaa vauhtia. Turvetta voidaan tulevaisuudessa käyttää esimerkiksi kasvualustana, aktiivihiihissä ja tekstiilien raaka-aineena. Näistä on jo tehty Suomessa investointeja.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Turpeen osuus energiantuotannossa on mitätön, mutta paikallisesti sillä on huomattava työllisyysvaikutus. Lisäksi se parantaa huoltovarmuutta.

Sari Essayah, kristilliset

Kotimaisen turpeen käyttö on perusteltua siirtymäajalla niin kauan kuin fossiilisista polttoaineista lämmön ja sähkön tuotannossa ei ole päästy eroon.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Tärkein nyt on päästä hiilivoimasta eroon, mutta turpeen energiakäytön luopuminen on pitkän aikavälin tavoite.

Sampo Terho, siniset

Turpeen rooli huoltovarmuus- ja tukipolttoaineena on merkittävä, eikä turpeen energiakäyttöä voida siksi kieltää 2035 mennessä.

En osaa sanoa (0 kpl)

Seuraavan hallituksen tulee tehdä päätös ilmastolle haitallisten tukien poistamisesta.

Kyllä (6 kpl)

Sanna Marin, SDP

Yritystukia on arvioitava kokonaisuudessaan ja SDP oli tähän valmis jo tällä vaalikaudella. Tavoitteena tulee olla yritystukien määrän karsiminen, tukien vaikuttavuuden lisääminen ja yritystukijärjestelmän yksinkertaistaminen. Pitää siirtyä säilyttävistä tuista uudistaviin tukiin. Ilmastovaikutukset ovat tärkeä lähtökohta yritystukien arvioinnille, mutta kokonaisuudessa on huomioitava myös vaikutukset esimerkiksi työllisyyteen sekä tutkimus, tuotekehitys ja innovaatiotoimintaan.

Petteri Orpo, kokoomus

Yritystukien painopistettä tulee siirtää tuotekehitystä ja päästöttömiä ratkaisuja tukevaan suuntaan. Fossiilisten polttoaineiden energiaveropalautus tulee poistaa asteittain ensi vaalikauden aikana. Kompensoivia tukia tulee rajata tarkemmin valtioiden päätösten

aiheuttamiin kilpailuvääristymiin. Yritystukia uudistettaessa tulee ottaa huomioon Suomen kilpailukyky ja estää hiilivuoto maihin, joissa päästövähennystavoitteet eivät ole niin kireät.

Pekka Haavisto, vihreät

Saastuttamisen tukeminen on kestäväntä aikana, jolloin kaikki panokset olisi laitettava puhtaiden teknologioiden edistämiseen. Tämä on pitkällä aikavälillä myös suomalaisten yritysten kilpailukyvyyn etu. Seuraavan hallituksen tulee aloittaa heti ilmastolle haitallisten tukien alasajo ja tuet tulee ajaa alas 10 vuoden kuluessa.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Haluamme tehdä yritystukiremontin, jossa tukia karsitaan ja kohdennetaan uudelleen vähintään puolen miljardin edestä seuraavalla vaalikaudella.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Tässä tarvitaan kuitenkin tarkennusta mistä tuista on kyse. Muutoksia yritystuissa on tehtävä ensi kaudella ja muutokset tulee tehdä ilmastovaikutukset huomioon ottaen.

Sampo Terho, siniset

Tämän täytyy tapahtua vaiheittain suomalainen työllisyys ja kilpailukyky huomioiden.

Ei (1 kpl)

Sari Essayah, kristilliset

Alennetut verokannat mm. liikennepolttoaineissa ovat myös kilpailukykytekijä pitkien välimatkojen massa, varsinaisia suoria tukija on vähän.

En osaa sanoa (2 kpl)

Juha Sipilä, keskusta

Tukia voidaan poistaa osittain ja asteittain. Keskusta on valmis kehittämään yritystukijärjestelmää kokonaisuutena ottaen huomioon kestävä kehityksen tavoitteet. Näin edistetään hiilidioksidipäästöjen vähentämisestä ja teollisuuden uusiutumista. Tukimuutosten on tapahduttava asteittain. On huomioitava, että globaalista näkökulmasta suomalaisen teollisuuden päästöt ovat alhaisemmat kuin esimerkiksi kiinalaisen tuotannon. Keskustan mielestä ns. energiaveroleikkurista tulisi luopua, mutta samalla on alennettava teollisuuden sähköveroa kansainvälisen kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Ilmastolle haitalliset tuet pitäisi määritellä tarkemmin.

Kaupassa myytäviin kuluttajatuotteisiin tarvitaan pakollinen merkintä tuotteen hiilijalanjäljestä.

Kyllä (7 kpl)

Sanna Marin, SDP

Kuluttajien mahdollisuutta valita ilmasto- ja ympäristöystävällisiä tuotteita tulee parantaa. SDP haluaa turvata eettiseen kuluttamiseen liittyvän ja tutkittuun tietoon pohjautuvan kuluttajainformaation saatavuuden. Kaikkiin kuluttajapakkauksiin tulee merkitä myös, miten kyseinen pakkaus kierrätetään.

Petteri Orpo, kokoomus

Hiilijalanjälkimerkintä on haastava toteuttaa, mutta kuluttajatuotteiden hiilijalanjäljen mittaamiseen tulisi silti pyrkiä. Merkintää tärkeämpiä toimia ovat esimerkiksi ruokahävikin minimointi sekä kotimaisen kasviperäisen proteiinin ja kestävästi pyydetyn kalan käytön lisääminen.

Juha Sipilä, keskusta

On tärkeää, että kuluttajilla olisi mahdollisimman paljon ajantasaista ja oikeaa tietoa tuotteiden ilmasto- ja muista ympäristövaikutuksista kulutusvalintojensa tueksi. Erilaisia hiilijalanjälki- ja ympäristömerkintöjä tulee kehittää.

Pekka Haavisto, vihreät

Tuotteiden hiilijalanjäljen merkintä on tärkeää, jotta ihmisten on helppo valita ilmaston kannalta parhaat tuotteet. Hiilijalanjäljen laskenta voi toimia myös tulevaisuudessa pohjana hiilidioksidipäästöihin perustuvalla verotuksella.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Tällainen merkintä edistäisi ihmisten mahdollisuuksia tehdä ilmastoystävällisiä valintoja.

Sampo Terho, siniset

Kun hiilijalanjälki on näkyvillä, kuluttajat pystyvät halutessaan suuntaamaan ostopäätöksiä ja näin vaikuttamaan omaan hiilijalanjälkeensä.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Tämä olisi suotavaa ja lisäisi kuluttajien tietoisuutta.

Ei (1 kpl)

Sari Essayah, kristilliset

Hiilijalanjäljen määrittelyssä tulisi saada yhteinen standardi koko elinkaaren osalta, ja tämä saattaa olla hankalaa huomioiden mm. kuljetustavat.

En osaa sanoa (1 kpl)

Li Andersson, vasemmistoliitto

Hiilijalanjäljestä kertova merkintä olisi hallinnollisesti raskas ja vaikea toteuttaa tuotekohtaisesti luotettavalla tavalla. Parempi keino ohjata kuluttajien käyttäytymistä olisi esimerkiksi uusi valmistevero, joka perustuisi tuotteiden ympäristö- ja terveysvaikutuksiin ja kohtelisi kaikkia tuotteita samalla tavalla.

Mikä on puolueenne mielestä keskeisin konkreettinen toimenpide, josta pitää päättää seuraavalla hallituskaudella ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi?

Sanna Marin, SDP

Ilmastolakia on päivitettävä päästövähennystavoitteiden osalta siten, että se on linjassa vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen kanssa. Ilmastovaikutusten arviointi tulee ottaa osaksi normaalia lainvalmistelua. Merkittävimpien politiikkatoimien ja budjettipäätösten ilmastovaikutukset tulee selvittää ennen niiden hyväksymistä. Ilmastolle haitallisista päätöksistä luovutaan tai päätöksen aiheuttama päästölisäys kompensoidaan jollain muulla toimenpiteellä. Suomen on mahdollista siirtyä vähähiiliseen yhteiskuntaan sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Tämä edellyttää ilmastotoimien arvioimista myös sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden kautta.

Petteri Orpo, kokoomus

Siirtäisin verotuksen painopistettä työn ja yrittämisen verotuksesta haittaveroihin. Verotetaan enemmän sitä, mikä haittaa meitä, eli ilmastolle ja ympäristölle haitallista toimintaa, ja vähemmän sitä, mistä meidän hyvinvointimme kasvaa, eli työtä ja yrittämistä.

Juha Sipilä, keskusta

Joulukuussa sovittu kahdeksan eduskuntapuolueen lista yhteisistä ilmastopolitiikan tavoitteista pitää laittaa käytäntöön. Siinä riittää tekemistä. Sen lisäksi pitää suunnata lisää rahoitusta hiilenkaappausteknologioiden kehittämiseen. Suomen pitää myös edistää sitä, että kansainvälisesti päästään eteenpäin hiilinielujen kasvattamisessa.

Pekka Haavisto, vihreät

Ilmastonmuutoksen torjunta on tämän sukupolven kaikkein tärkein poliittinen tehtävä. Fossiilisten polttoaineiden käytölle tulee asettaa selvät eräpäivät. Kivihiilestä, turpeesta ja polttoöljystä tulee luopua 2020-luvulla ja öljystä liikenteessä ja maakaasusta 2030-luvulla. Tämä avaa myös yrityksille, investoinneille ja tuotekehittelylle uusia mahdollisuuksia ilmasto- ja ympäristöystävällisten tuotteiden kehityksessä. Suomesta voi kehittyä maailmanluokan osaajaksi ilmastonmuutoksen torjunnassa.

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Hiilivuodon estäminen ja teollisuuden siirtyminen Suomesta esimerkiksi Itä-Eurooppaan ja Kiinaan. Suomalainen savupiippu on ympäristöteko.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Yksi konkreettinen toimenpide ei mitenkään ole riittävä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, vaan tarvitaan laaja joukko erilaisia toimenpiteitä. Keskeisintä on luoda koko vaalikauden kattava ohjelma tehtävistä päästövähennyksistä ja toimenpiteistä hiilinielujen kasvattamiseksi, jotta Suomen ilmastopolitiikka on linjassa Pariisin ilmastopöytäkirjan kanssa.

Sari Essayah, kristilliset

Energiasektorin osuus on noin 74 % kaikista kasvihuonepäästöistä. Tehokkain tapa on siis vaikuttaa siihen. Myönnämme jatkoluvan olemassa oleville ydinvoimaloille niiden omistajien sitä pyytäessä.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi ei riitä yksi ainoa toimenpide. Tarvitsemme yhteisen tilannekuvan ja sektorikohtaisia toimenpiteitä. Tutkimuksen ja innovaation määrärahojen lisääminen on yksi konkreettinen toimenpide, joka tukisi Suomen siirtymistä ilmastoystävällisempään suuntaan.

Sampo Terho, siniset

Seuraavan hallituksen on lisättävä ydinvoimaa ja alennettava autoveroa, jotta autokanta uusiutuisi ja liikenteen päästöt pienenisivät. Samalla tulee päättää mekanismista, jolla huolehditaan sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ilmastonmuutoksen torjunnan kustannusten jakautumisessa. Kansainvälisesti on pyrittävä rakentamaan sopimus hiilinielujen kasvattamisesta, koska pelkillä päästövähennyksillä ilmastonmuutos tuskin pysähtyy.